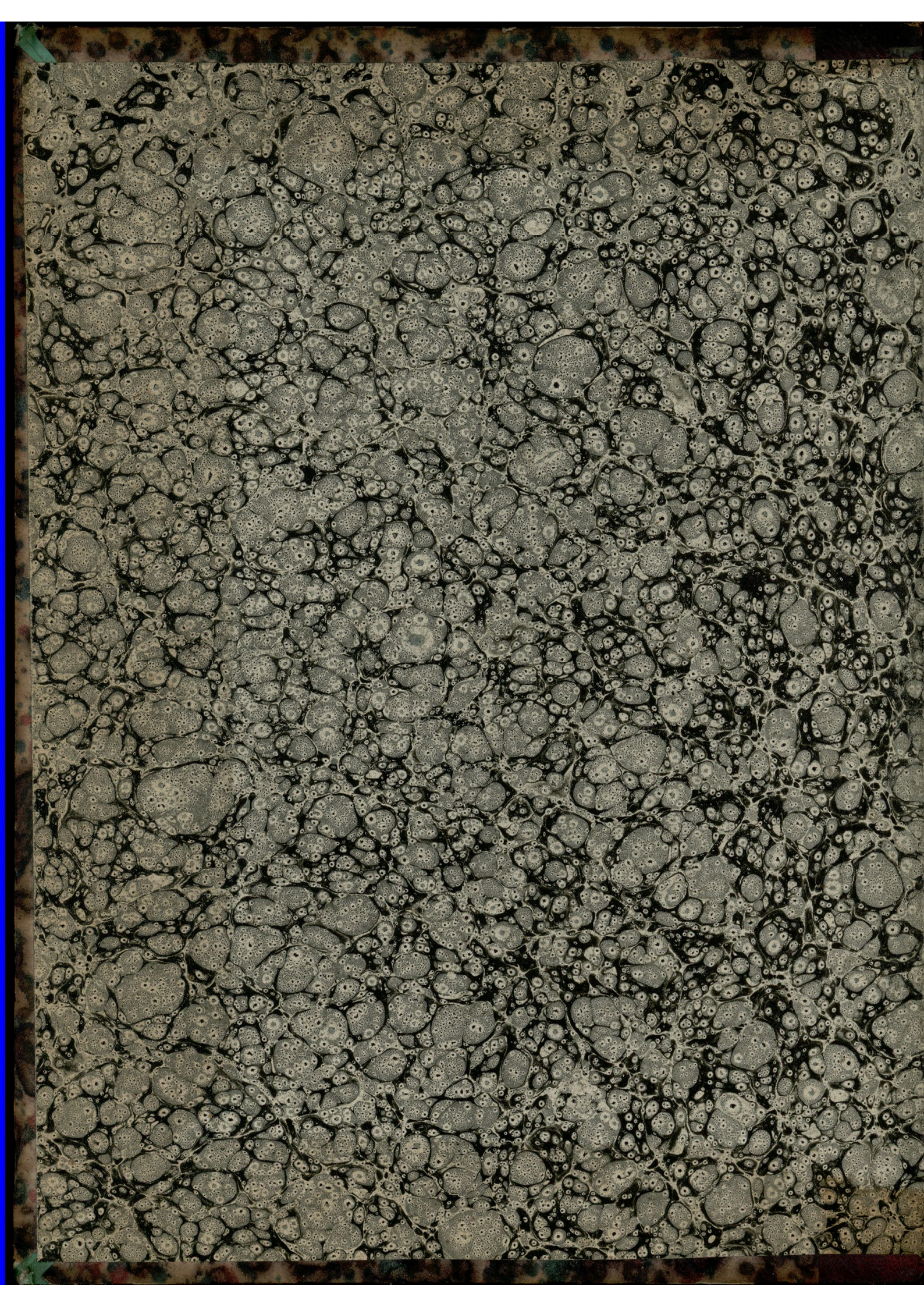

UNIVERSITÉ DE PARIS

DISCOURS ET VERS

BIBLIOTHÈQUE
DE
L'UNIVERSITÉ

UNIVERSITÉS DE PARIS
BIBLIOTHÈQUE DE LA SORBONNE
13, RUE DE LA SORBONNE - 75257 PARIS CEDEX 05
TEL : 01 40 46 30 27 - FAX : 01 40 46 30 44

Inv.

SIGB

Sib11

SU

Cote

U 59-2 in-4

1153802526

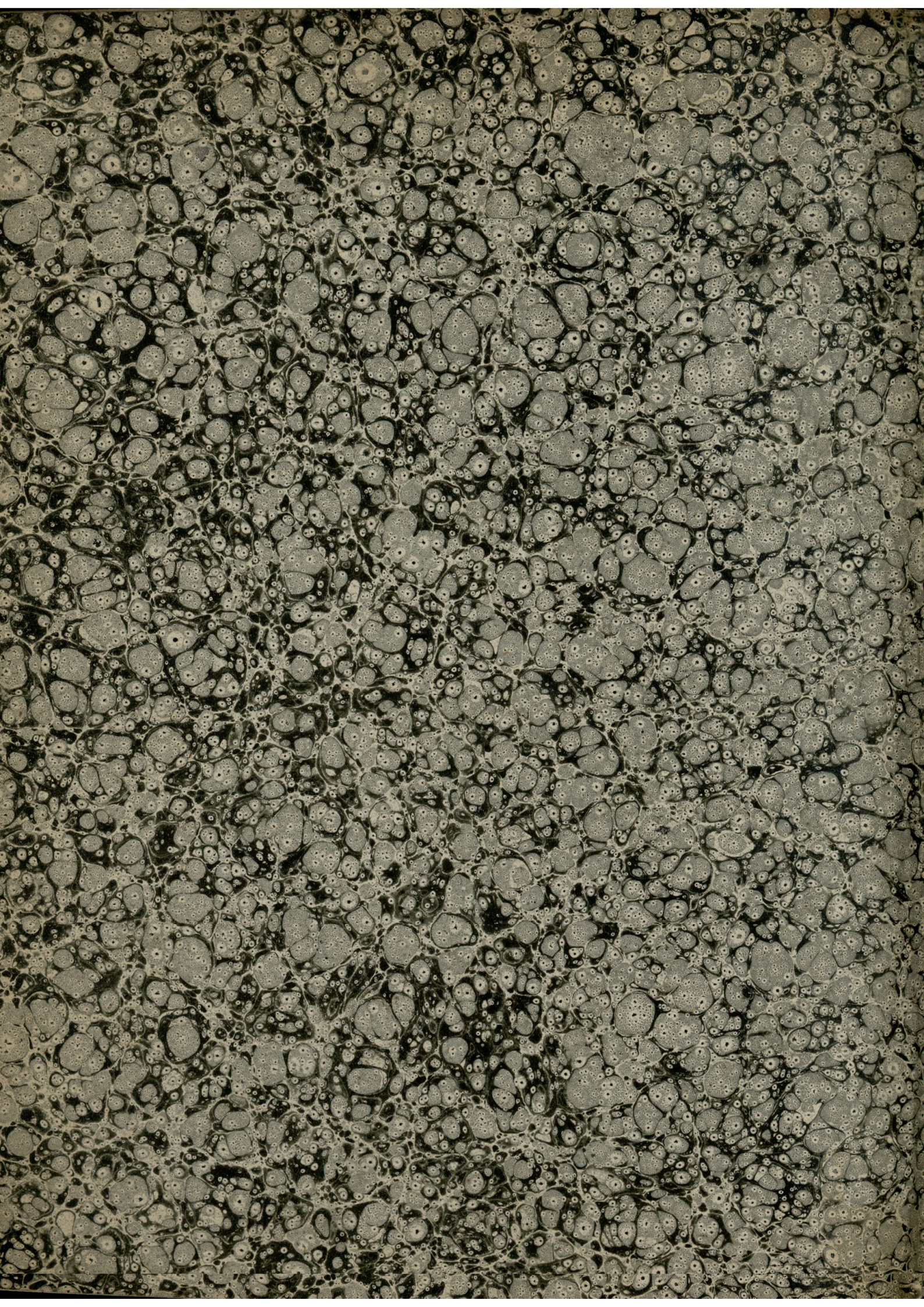
Table

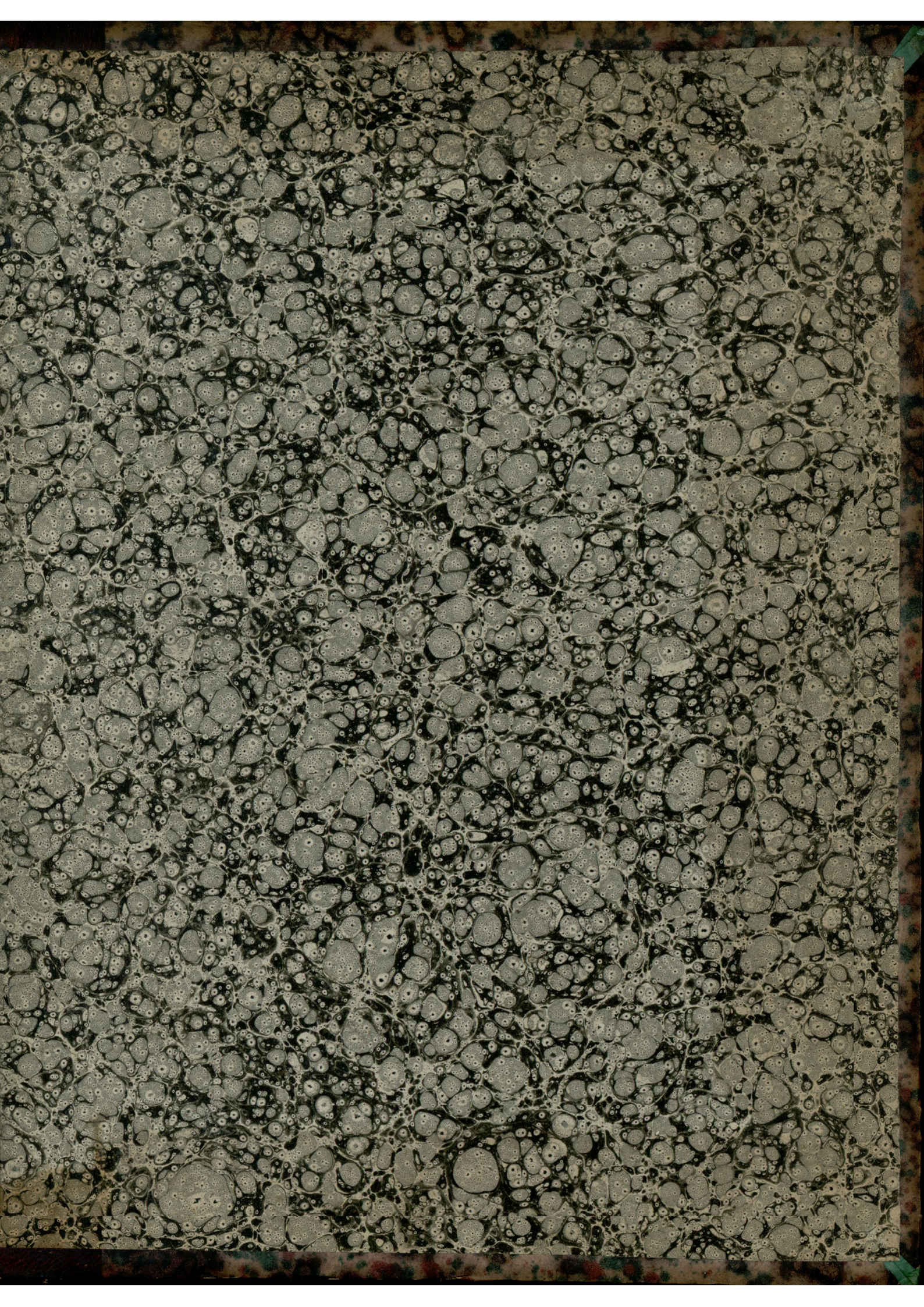
des ouvrages

contenus dans ce volume.

1° Carvet (Guillelmus)	Sanguineus D. G. de Lamoignon de Imperatoria quidem in principem denatus Galliarum promotione. 11 Jan. 1683.
2° Bersan (M. A.)	Sereniss. principi Eurenno, Epitaphium.
3° Cavernier. (N)	Oratio funebus, habita 13 8 ^e 1683 cum Academ. dar. in aede R. N. Ch. Reginae Mariae Theresiae, austriacae.
4° Fencardent.	Eloge du Roi en vers français 1689.
5° Rollin (Car.)	ad ill. Vir. F. M. Le Cellier, marchio de Louvois, cum ejus filius C. de Louvois, Carmen.
6° Bosquillon.	A. M. le M. de Louvois à l'occasion d'un exercice public fait sur les Idylles de Theocrite par M. l'abbé de Louvois. Imitation du latin de Ch. Rollin.
7° Rollin (Car.)	M. abb. C. Le Cellier de Louvois, cum theses philosoph. in colleg. Nazarii tueretur. an. 1692. 9 Cal. 7bris Carmen.
8° Bosquillon	A. M. l'abbé de Louvois, sur la thèse qu'il dedie au Roi. Imitation des Vers latins de Ch. Rollin.
9° Billel (Petrus)	Sophia ad Artes et artes ad Sophiam. Quum C. L. Colbert de Seignelai theses de universa philosophia tueretur in doct. Senae. Calend. Aug. an. 1705. Ode
10° Guerin (Fr.)	Musam historiae praesidem. cum C. Coffin. L. Ode. 27 8bris 1710.
11°	Joas, tragedia, pour être représentée au collège d'Harcourt. (Imitation d'Alhalie de Racine)
12° Marin (Lud.)	Ad Joannem Boerinum. Epistola de Festivo. Carmen.
13° Guerin (Fr.)	Carmen, cum... Ludovico XV gratularetur publica oratione Crevier. (S. B. L.)
14° Doree (Car.)	Theatrum sit ne, vel esse possit schola informandis moribus idonea Oratio, habita die 13 martii 1733 in Reg. L. Magni Coll. S. J.
15° Marin (L.)	Regi ob restitutam Valetudinem Ode
16° Les Beuv (Ch)	In restitutam regi Valetudinem. Oratio gratulatoria habita 3. Xbris 1744.
17° Vanvilliers (J)	Ludovico, victori moderato, Oratio habita 4 nonas Octob. 1745.
18° Le Beau (J. L.)	De pace, oratio gratulatoria. habita die 27 feb. an. 1746.

- 19 Le Beau (Ch) De pace. Oratio gratulatoria habita an. 1763.
- 20 Louvel (Nic) De legum et litterarum conjunctione oratio, habita an. 1763.
- 21 Noël Ode sur la naissance de M^{le} le Dauphin.
- 22 Marin. Gamad. Epître aux français, sur la naissance du Dauphin.
- 23 Fresnois (J.B) In ortum sereniss. Delphini somnium.
- 24 Hanquet In ortum serenissimi Delphini Ode.
- 25 Richard (N.) Vers sur la naissance, de M^{le} le Dauphin adressés à la reine.
- 26 Sélis. Le prince désiré - conte de fées - présenté à la reine à l'occasion de la naissance du Dauphin.
27. Chivod (M.A.F) Oratio in recentem ortum S. D. habita nomine Univers. in exter. Sorbonae Scholis. 7 Januarii 1782.
- 28 Riquier. (J.F.) Ad Reginam infelicissimum S. Delphini ortum. Carmen.
- 29 Ode sur la naissance de M^{re} le Dauphin par un étudiant de 19 ans.
30. In ortum sereniss. Delphini Carmen.
31. Pour la distribution solennelle des prix du collège de Chalons. Exercices franç. pour le 26 Août 1766.
32. Exercice pour la distribution des prix par les écoliers de seconde du collège de Chalons. 24 Août 1768.

H. P. a. u. 597.

ILLUSTRISSIMO ABBATI

CAMILLO LE TELLIER
DE LOUVOIS,

REGIÆ BIBLIOTHECÆ PRÆPOSITO,

IN TABULAM AB EO REGI DEDICATAM,

Cùm Theses Philosophicas in COLLEGIO
MAZARINÆO tueretur.

ANNO M. DC. XCII.

IX. CAL. SEPTEMB.

(Carolus Rollin auct.)

Parisiis
Gabrielus Martin. Impr.
1692.

ILLUSTRISSIMO ABBATI
CAMILLO LE TELLIER
DE LOUVOIS.

Vt Pictura, Poësis erit. Horat.

IN TABULAM AD EO REGI DEDICATAM
Cum Theſis Philoſophica in Collegio
MAZARINAEſe tueretur.

ANNO MC. DC. XCII.

IX. CAL. SEPTEMB.

CAMILLO LE TELLIER DE LOUVOIS,

REGIÆ BIBLIOTHECÆ PRÆPOSITO,

IN TABULAM AB EO REGI DEDICATAM,

Cùm Theses Philosophicas in COLLEGIO MAZARINÆO
tueretur.

C A R M E N.

QUID! dum mutæ Artes Regis famulantur honorĩ
Certatim: saxoque, & marmore, & ære loquaci
Venturis properant LODOICUM ostendere seclis;
Non etiam Vates ipsum æternare laborent
Carminibus, quorum stat semper gratia vivax,
Marmoribus, faxis, ipsoque perennior ære!
Ergò magnificâ quæ Tu, LUVÖE, Tabellâ
Grandia magnarum referas spectacula rerum:
Præsentis causas, feriemque, & crimina belli,
Principum amicitias scelerato foedere junctas,

Et quos Relligio retulit LOD O I X que triumphos:
Cuncta Tibi , coeptis faveas modò , carmine reddam.

Proh Superi ! insanas quis enim malè foedere rupto
Dirus in arma rapit gentes furor ? undique nobis
Fatalem video tela intentare ruinam.

Agnosco varios vultus atque arma furentum.

En GERMANUS adest , & equo sublimis ab alto
Primas ante acies atque arduus ense minaci
Emicat , ora ferox. At - enim quid colla reflectens
Respicit ? an dubios animi , longúmque morantes
Increpitat vultu socios ? an fortè relictí
Poenitet Ottomani : nuperque obsessa Viennæ
Mœnia succurrunt animo , stragesque suorum ,
Et desolatæ repetitis cladibus urbes ?
Frustrà tendis Amor patriæ , tuque ipsa ruentem
Relligio revocare : odia in nos improba vincunt.

Ponè subit vultuque supercilioque severo
Fuscus IBER , bello clara olim nomina ; sed nunc
Exiguæ vires , solitoque superbia major.
Jamque parat longam spoliis expletus opimis
Exsaturare famem , & veteres sarcire ruinas.

Hunc juxtà incensus rabie trux ingruit ANGUS.
Aspice , torva tuens spiransque immane , cruentam
Ut procul intentat contortis viribus hastam.
Scilicet hunc scelerum furia veterumque novorumque

Exstimulant, Regumque sacer cruor, Anglia quo nunc
Fumat adhuc, diris exindè agitata procellis,
Et nunc omnigenûm sedes infausta malorum.

Impia tu-ne etiam fatiſ abreptus iniquis
Arma, SABAUDE, paras? nec te cohibere furentem
Relligionis amor poterit, nec sancta vetustæ
Fœdera amicitiae, & cognatus sanguis, & ipse
Defensor Regum LODOIX, tua cujus ad umbram,
Præda futura hosti, victrix infantia crevit?
Nempe tuasque nives & scabra cacumina speras,
Credule, Gallorum mutare feracibus agris,
Quos tenui limes discriminat intervallo.
Ah! tibi si qua super famæque & cura salutis,
Nec furor est patrio spoliatum excedere regno,
Projice tela manu: clypeus tibi & ensis in hostes
Sit LODOIX; his te meliùs tutaberis armis.

Quò se autem BATAVUS prono sic corpore demens
Præcipitat? socia hic non ultimus agmina junget,
Impatiens otî, gens nata fovere tumultus
Sacrilegos: Regum hostis atrox, eadem æqua Tyranno.
Illa tamen toties LODOICUM experta tonantem,
Debuerat veterum meliùs meminisse malorum.

Quid memorem, quorum hæc coëunt in bella ca-
tervæ,
Brandeburgenſes, Bavarosque, & Saxonas, & quos

Horrida nos contrà Germania parturit hostes?

At quæ tot populos variis ex partibus Orbis
Communi potuit concordia jungere vinclo?

HÆRESIS. Illa procul Francorum à finibus, olim
Quò flammis ferroque armata irruperat, uno
Legum expulsa metu, ad gentes confugit amicas
Auxilia implorans. Viden' ut prostrata, jacensque
Victoris dextrâ LODOICI & fulmine frendet
Horrendum stridens, spumamque agit ore cruento:
Vipereosque angues & flammea lumina torquens
Nequicquam, sese domitorem attollere contrà
Velle videtur? at exanguem conamine in ipso
Deficiunt vires, & vulnera sæva retardant.

Non ponit tamen illa minas, aut victa quiescit.
Sed dextrâ vibrante faces attollit, & usque
Tartareâ accendens sociorum pectora flammâ,
Omnibus una animos, vires, odia, arma ministrat.

HACTENUS hostiles iras, aususque nefandos,
Et conjuratas hæc Regna invadere Gentes
Horruimus. Parte ex aliâ succedit imago
Lætior, & meliora oculis spectacula præbet.
Gentili clypeo, gladioque accincta micanti
GALLIA stat contrà, populosque hinc inde ruentes
Despicit, & nisus interrita ridet inanes.
Non strepitus armorum inter bellicque fragores,

(Dum totus circum sævis terroribus Orbis
 Concutitur) dubiâ trepidat formidine. Si quis
 Sollicitat pavor, heu ! charo timet illa Parenti,
 Quem pro se medii ruere in discrimina belli,
 Et pretiosam animam dolet objectare periclis.
 Namque vides illam L O D O I X ut corpore toto
 Protegit, infestisque unus defendit ab armis ?
 O qui frontis honos ! quàm nobilis ora serenat
 Majestas ! placido quàm pulchra superbia vultu
 Eminent ! ut lenis simul & metuendus, eodem
 Tranquillat nutu Gallos, & territat hostes !

Forſitan unde ipſi fiducia tanta, requiras ?
 Suspice : præſidium viresque expectat ab alto.
 Nube ſedens en R E L L I G I O cæleſtia promit
 Deſuper auxilia, & Numen dat habere ſecundum.
 Olli nil mortale : gerit manus altera, ſacrum
 Pignus, adorandæ metuenda volumina Legis,
 Et Regum valida arma Crucem : manus altera ſupplex
 Commendat Superis L O D O I C U M & Gallica Regna.
 Attollens oculos patrio pia mater Olympo,
 Supremum Numen ſic compellare videtur.
 Huc ades ô Regum dominator, & arbiter Orbis,
 Huc ades : hîc tua res agitur. Te, te iſta laceſſunt
 Impia tela, tuis hoc bellum indicitur Aris.
 Nuſquam ſancta Fides. Cuncti mea ſigna volentes

Deſeruère : unus LOD OIX tua jura tuetur.

Ergò age, (namque potes vel ſolo vertere nutu
Imperia, & Regum tumidos contundere faſtus)

Arripe tela, Pater : dextramque extende potentem,

Quâ toties fultus LOD OIX ad littora Rheni,

Ad Scaldim, Sabimque ſuperbos perculit hoſtes.

Diſjice compoſitum tua contrà Altaria foedus,

Obrue diſperſos, terrorem immitte fugamque :

Diſcant clade ſuâ moniti non temnere Numen.

Nec vanæ cecidère preces. Quo Gallica cumque
Arma pius LOD OIX circumtulit, ipſa ſecuta eſt

Relligio : nec ſe comitem Victoria utrique

Abnuit, invicto gaudens impendere Regi

Veſtigalem operam, juſtiſque occurrere votis.

Non potuit ſpatio incluſus brevior periti
Artificis labor illuſtres ſuperaddere pugnas.

Idem alio memores inſculpet in ære triumphos :

Imprimis geminas ſpatiis majoribus Urbes,

Immortale decus manuum, LOD OICE, tuarum;

Gallica ubi nuper fixiſti Lilia victor,

Nequicquam Batavo ſpectante, fremente Tyranno.

Illinc Hannoniæ ſummis in finibus, inter

Præcipites ſoſſas & propugnacula MONTES

Cernere erit. Galli innumeris circum undique turmis

Improviſi aderunt : ita digeret omnia ductor

Ipse operis LODOIX. Hominum tot nata repente
Millia tellurem gremio effudisse putabis.

Per varias artes ante exportata latenter
Omnis abundabit variarum copia rerum :
Regnabitque etiam plenis opulentia castris,
Vicinum dum sæva fames populabitur hostem.

TELLERIDES aderit LODOICI fulmina portans,
TELLERIDES fidus belloque & pace Minister.
Ille moræ impatiens, indefessoque labore,
Et vigili studio loca singula promptus obibit,
Regia jussa ferens. Extremum hoc munus habeto,
Religio, tibi enim ad Montes, tibi, Sancta, laborat.
Tuque ô, cui primis se se devovit ab annis,
Optime Rex, supremum habeas hoc pignus amoris.

Surget inaccessum diversâ ex parte NAMURCUM.
Vectus equo LODOIX & pulchro sordidus imbre
Lustrabit muros: fugient trepida agmina in Arcem.
Ductorem in Batavum dextras & lumina versi
Clamabunt, properet fractis succurrere rebus.
Spectatum - ne suas strages ac dedecus ultrò
Venerit? ambiguus quid enim hinc erroribus atque hinc
Circumagat turmas gelidus Cunctator? opem-ne
Ventosâ in linguâ tantùm ferat? anne sedendo
Debellare hostem speret, sociosque levare?
Ille recusabit dubio se credere Marti,

Ac formidatae LODOICI occurrere dextrae :
 Scilicet infelix pugnarum, & Gallica semper
 Arma malè expertus : melior furtiva per artem
 Ducere consilia, & sceleratas texere fraudes,
 Quàm capere obsessam vel solvere viribus urbem,
 Aut mediis hostem contrà concurrere campis.

ERGONE bella iterum pars ipsa extrema Tabellæ
 Offeret? atque oculis iterum ferus ingruet horror?
 Ecce furens BELLONA, abruptis libera vinclis,
 Sæva manu quatit arma, & Templo erumpit aperto.
 Quis Puer ille autem, blandâ qui obsistere dextrâ
 Pallidulus subitâque rigens formidine tentat,
 Et rabidæ toto se opponit corpore nitens?
 Ah! nimiùm agnosco: nos hæc nos tangit imago.
 En moerent circum, quis præsidet hic Puer, Artes.
 Strata jacent passim per humum instrumenta, supellex
 Musarum infelix, nec duro accommoda Marti.
 Astriferi cælorum orbes, calamique, coloresque,
 Et numeri sine honore latent caligine in atrâ:
 Muta silent jam plectra, lyræ, citharæque sonantes:
 Aruit heu! sterilis, doctorum præmia Vatum,
 Laurus: Apollineas renuit jam cingere frontes,
 Nec nisi Bellantum victricia tempora quærit.
 Huc igitur Pax alma redi, Pax aurea, terris
 Pax optata diu, Pax dulce & amabile nomen.

Interea pergās, Luvöe, perennibus Artes
Excolere officiis. Illæ Tibi plurima debent,
At Tu plura illis. Claro quòd nomine jam nunc
Docta per ora virum volitas: quòd pectus abundat
Cecropiæ variis opibus Latiaeque Minervæ,
Nec tumidum fastu est: quòd Telenemque, bonumque,
Et facilem accessu, quòd vultu animoque modestum
Mirantur certatim omnes: mihi crede, superbæ
Non hoc divitiæ poterant concedere; doctis
Artibus hoc debes. Partum tuearis honorem
Tu modò; jam facile est; & pergās esse quod audis.
Votorum hæc mihi summa, Tibi nil amplius oro.

C. ROLLIN, Regius
Eloquentiæ Professor.